

51 VI.2.

Inc. 358.

Conventus Gymnasii

Meditationes Reuerendissimi patris domini Joannis de Turrecremata Sacrosancte Romane ecclesie Cardinalis posite & depicte de ipsius mandato in ecclesie ambitu sancte Marie de Minerua Rome.

2

Admiranda et laudanda tue dispensationis
gratia omnipotentissime domine deus. Quia
enim in natura tua ab homine videri non
poteras: ut hominem notitie tue participem
faceres opus fecisti: in quo quod incomparabilis quod immen-
sus esses intelligibilis appareres. Inuisibilia enim tua
a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspi-
ciuntur. Inuisibilia tua scilicet: Potentia. sapientia. be-
nignitas. Ab his tribus omnia procedunt. in his tribus
consistunt omnia. et per hec tria reguntur omnia. Poten-
tia creat: Sapientia gubernat Benignitas conseruat.
Que tamen tria sicut in te deo vero ineffabiliter vnus
sunt: ita et in operacione separari non possunt. Potentia
per benignitatem sapienter creat. Sapientia per pote-
tiam benigne gubernat. Benignitas per sapientiam
potenter conseruat. Potentiam manifestat creaturarum
immensitas. Sapientiam decor: Benignitatem utilitas
O quod dulce et iocundum est de his creatricis tue Maie-
statis operibus frequenter meditari: ubi simul ratione
eruditur sensus: suauitate delectatur animus: et emula-
tione excitatur effectus: ita ut cum Psalmista stupentes
et admirantes clamemus: Quam magnifica sunt opa
tua domine: omnia in sapientia fecisti. Delectasti me
in factura tua et in operibus manuum tuarum exultabo.
Uniuersus quidem mundus iste sensibilis quasi quidam
liber est scriptus digito tuo: et singule creature quasi fi-
gure quedam sunt: non humano placito sed tue diuini-
tatis arbitrio institute ad manifestandam quodammodo
et signandam inuisibilem tuam sapientiam. Bonum
est igitur tibi fidelis anima assidue contempleri et admi-
rari opera diuinitatis sed si rerum corporalium pulchri-
tudinem in usus noueris vertere spirituales. Considera

ergo quāta sint mirabilia dei opera: ⁊ per admirabiles
rerum conditarum decorem quere pulchrum illud pul-
chrorum omnium pulcherrimum: quod tam mirabile
⁊ ineffabile est: vt ad eum omnis pulchritudo transito-
ria ⁊ si vera sit comparabilis esse non possit.

O ineffabilis et incomprehensibilis tue bonitatis
immensitas domine deus. Cum enim beatus
eternaliter esses et ex summa tua bonitate velles alios
beatitudinis tue participes fieri bonum ipsum quod
tu ipse es ⁊ in quo beatus es sola bonitate non necessi-
tate alijs communicare disposuisti. Et quia non valet
aliquis ipsi tue ineffabilis beatitudinis fieri particeps
nisi per intelligentiam: que quanto magis intelligitur
tanto plenius habetur. Creaturam rationalem creasti
eam inter ceteras creaturas honorificans et exaltans

atq; lumine tui vultus nobilitans: que te summum bonum intelligeret/ intelligendo amaret/ z amando possideret z possidendo frueret: quam hoc modo distinxisti vt pars vna in sua puritate permaneret nec corpori vni retur: scilicet angelica. parsq; alia corpori iungeretur: scilicet anima rationalis. Quam cum tui capacem feceris satis datur intelligi/ q; nobilem/ q; excellentem contideris: cum ex hoc nihil ei sufficere possit ad beatam requiem quicquid te minus est: Nam z si ceteris occupari possit/ repleti omnino non potest in rebus quidez creatis. Hic Augustinus: Tam magnum bonum est natura rationalis/ vt nullum bonum sit quo beata sit/ nisi deus. Fecisti insuper hominem benigne domine deus innocentem/ rectum decoratum/ omni virtute et omnibus bonis ornatum/ z velut regem eoz que sunt super terram simul celestem z terrestrem/ temporalem z immortalem/ inuisibilem z intelligibilem. Cogita o anima fidelis qualem fecerit deus hominem/ z magnificentie eius gratias age. nempe secundum corpus fecit egregiam creaturam: sed secundum animam magis/ vtpote/ imaginem creatoris insignem/ rationis participem/ beatitudinis eterne capacem. Quid est homo o deus meus altissime/ pater misericordie/ creator potentissime/ q; magnificas eum. Magnificas plane: quia largitate rationis ditas/ infusione gratie viuificas/ et honore collate virtutis exaltas.

Quis det oculis meis fontes lachrymarum / vt fleam
 tam miserabilem prothoparentis nostri casum.
Quod lugubris ruina: fuerat nempe tali legis conditioe
 inuestigabili sapientia conditoris pthoparens noster
 conditus: vt si in ea rectitudinis arce qua plasmat⁹ est /
 optimo suo p^oditore immobiliter mansisset innexus: tate
 valitudinis roboze btus esset / tantaq; soliditate firma-
 tus / vt nullo vnq; noxie mobilitatis impulsu / nulla ini-
 firmitate aut imbecillitate etatis ab integritate innate
 valitudinis defluxisset. Sane hac conditioe in paradi-
 so locatus fuerat / teste Greg. vt si se ad cōditoris obedi-
 entiam vinculis caritatis astringeret ad celestes patriā
 angelorum quandoq; sine carnis morte transiret. Sed
 prohdolor: q; legem a celesti maiestate decretā irritans
 conditoris sui amorem verā statiōis sue arce destruit /
 lubrice mutabilitatis impulsu ab ingenita soliditate

perflatus a sui stat⁹ gloria z splēdore cecidit dignitatis
ita vt is cui ante violationem federis | Datum erat in
paradiso | nihil molestie vel indigētie sentire | odoriferis
stripari malis | sulcari floribus | gloria z honore coronatū
conuiuare plebibus angeloz | illico per diuersa miseria-
rum genera defluere ceperit. Cui⁹ casum dolenter Pro-
pheta cōmemorans ait: Homo cum in honore esset nō
intellexit: comparatus est iumentis z similis factus
est illis. O tristis z lachrymosa mutatio: homo paradi-
si incolā | terre dominus | celi ciuis | domesticus domini
Sabaoth | frater supernoz spirituu⁹ z celestium coheres
virtutu⁹: repentina cōuersione mutat gloriam suam in
similitudinem vituli cōmedentis fenu⁹. O casus tristis
qui tanto nobis amplius venit quāto plurib⁹ nocuisse
dīnoscitur. In tantum quippe labes huius mali aucta
est | vt in totius posteritatis originem refusa sit. Maxi-
mum plane malum fuit originale peccatū | quod a pro-
thoparente nostro contraximus: in quo peccauimus
omnes | in quo morimur vnīuersi: non enī solum ipsum
primum hominem: sed omne nocuit genus humanum
quā ex eo damnationem simul z culpam suscepimus.
Ideo in iniquitatibus conceptum se dicit Dauid quia
in omnibus contrahit iniquitas ex Adam z vinculu⁹
mortis: ita vt omnes teste Apostolo nascamur filij ire
• s. filij vindicte | filij pene | z filij gebenne. O triste lega-
tum Ade: per quem peccatum intrauit in mundum: et
per peccatum mors in omnes homines pertransiuit.
O hereditas flebilis filioz Ade: in sordib⁹ generamur |
cōfouemur tenebris | z in doloribus parturimur. Quo-
tua o tristis mater Eua exarsit cōcupiscentia: vt nec ti-
bi | viro | nec filiis parceres: nascituros simul oēs adhi-
ens terribilibus maledictis. Ecce genuisti nos filios

doloris / filios amaritudinis ⁊ indignatiōis ⁊ plorati-
 onis eterne . Sed tu pater Adam qui pro sapientia et
 dignitate quibus te consorte tua splendidiorē cōditor
 fecerat / firmior legis obseruator esse debueras . Quid
 nobis fecisti ! irritasti legem celi / ⁊ ecce vnīuersos nos
 horēde mortis vmbis destinasti . Quis iam o anima
 fidelis in horū meditatiōe malorū ita insensibilis est aut
 ab omni alienus pietatis affectu qui super hoc humani
 generis lugubri casu nō moueat ad fletum / non excite-
 ad lachrymas . Quis dabit capiti meo aquam clamat
 sanctificatus in vtero Hieremias : ⁊ oculis meis fontē
 lachrymarū : ⁊ plorabo diē ac noctē interfectos ppli mei .

O Res stupenda ⁊ omni plena pietate . Ecce q̄ pro
 reconciliatiōe humana paccq̄ cc mponenda in-
 ter omnipotentem Deum offensum ⁊ reu in hominem :

inſcrutabilis altitudo diuini conſilij matrimoniũ con-
trahendum inter dei filium ⁊ humanam naturã mira
diſpenſatione ſtabiliuit. Simile quideꝯ eſt regnũ celoz
homini regi qui fecit nuptias filio ſuo : quas tũc pater
celeftis rex vniuerſe creature filio ſuo fecit / quãdo eum
in vtero virginis humane nature cõiunxit: ait Grego.
Et quoniã conſenſus efficit matrimonium / mittitur a
patre luminum / patre miſericordiãz / nuntius celeftis:
ſcilicet angelus Gabriel ad virginẽz nomine Mariam
que gemmis ornata virtutum / ⁊ donis ſublãmata diui-
nis / incomparabilis erat vniuerſis / que tam pie / tamq̃
ſalutari diuine diſpoſitioni in totius nature humane
perſona preberet conſenſum. Q admirãda legatio / ⁊ ex
omni parte veneratiõẽ digniſſima: que nec primam ſi-
mitem viſa eſt nec habere ſequentem. Quid enĩ maius /
quid ſublĩmius / quid deniq̃ ſalubrius humano generi
de celo efferri potuit. plane nihil. Qd enĩ natura nõ
habuit / vſus neſciuit / ignorauit ratio / mens non capit
humana / pauet celum / ſtupet terra / creatura omnis etiã
curia celeftis mirat: hoc totum per Gabrielem Marie
nunciatur ⁊ per Chriſtũ adimpletur. Annunciante enĩ
angelo ⁊ veniente ſpiritus ſancto / mox Verbuꝯ in vtero
mox intra vterum verbum caro / ⁊ manente incõmuta-
bili eſſentia que eſt ei cũ patre ⁊ ſpiritus ſancto coeterna
aſſumpſit intra virginea viscera: vt ⁊ impaſſibilis pati
⁊ immortalis mori / ⁊ eternus ante ſecula poſſit eſſe in
fine ſeculoz: vt per ineffabile ſacramentũ cõceptu ſan-
cto ⁊ partu inuiolabili ſcõm veritatem vtriuſq̃ nature
eadem virgo ⁊ ancilla dei eſſet ⁊ mater. Quiſquis igit̃
qui xp̃iano nomine / pie ⁊ fideliter gloziaris / reconcilia-
tionis huius gratiam iuſto perpende iudicio. tibi enĩ
quondã abiecto / tibi excluſo a paradifi ſedibus / tibi per

exilia longa morienti/ tibi in puluerem ⁊ cinerem reso/
luto: dum iam nulla esset spes viuendi/ per Incarnatio
nem Verbi potestas data est/ vt a longinquo ad tuum
reuertaris actorem. recognoscas parentez. liber effitia.
ris ex seruo. de extraneo proueharis in filium: vt qui ex
corruptibili natus es/ ex dei spiritu renascaris/ ⁊ obtine
as per gratiam quod non habes per naturam.

O Admirabile cōmertium: creator generis humani
animatum corpus sumens de virgine nasci dig
natus est / ⁊ procedens homo sine semine / largitus est
nobis suam deitatem. Sepe quidem diuersis modis
multisq; mensuris humano generi bonitas diuina con
suluic/ ⁊ plurima prouidētie sue munera/ omnib⁹ retro
seculis clementer impartiuic. Sed in nouissimis tem
poribus omnem superabundantiā solite benignitatis

excessit / quādo in Christo ipsa ad peccatores misericor
 dia ad errantes veritas / ipsa ad mortuos vita descēdit
 et verbum illud eternum / z equale genitori in vnitatē
 deitatis sue naturam nostre humanitatis assumpsit /
 vt deus de deo natus / idēz etiā homo de homine nasce
 retur. O natiuitas illibata sanctitate honorabilis mū
 do. amabilis hominibus. beneficij magnitudine inue
 stigabilis. z etiam angelis sacri profunditate misterij
 et in his omnibus admirabilis : singulari excellentia
 nouitatis / vtpote / que nec primam similem visa est nec
 habere sequentem : vbi partus sine dolore solus nescius
 pudoris. corruptionis ignarus. non referans sed conse
 crans virginalis vteri templum. Merito ergo anima
 fidelis exultare te conuenit z letari : quoniam in hoc die
 qui domini nostri Natiuitate psecratus est. Diabolus
 ius perdidit. z mundus salutem recepit.

O Magnum pietatis sacramentū: Verbum eternū
quod semel locutus est deus id ipsum nō repetit
Verbū imensum quod vnīuersi celi capere nō poterāt.
de quo: In principio erat verbum ⁊ verbum erat apud
deum ⁊ deus erat verbū. Verbum inquā hoc abbrevia-
tum fecit deus super terrā: cū ipsum in vtero virginis
humanā carnem nesciens ad mensurā rediit infantis:
sed id ipm hodie abbreviatius factum esse perhibetur/
suscepto in carne signo circūcisionis. Siquidem verbū
istud in conceptiōe sua paulomin⁹ minoratū est ab an-
gelis formā hoīs accipiens: sed in circūcisione que p̄tra
originale peccatū in lege erat decreta multo magis mi-
noratur ab angelis formā suscipiens peccatoris. O stu-
penda humilitas tua bone Jesu. suscipis circūcisionem
in lege decretam in carne: qui absq; omni prorsus labe
pollutiōis apparuisti in carne. Postq; aut consumati
sunt dies octo vt circūcidereris/ait Euangelista: voca-
tum est tibi nomen Iesus: vocabulum vtiq; gloriosum
omni adoratu/cultuq; dignissimū nomen quod est sup
omne nomen/quod os dñi nominauit. Nomen preter
quod non est aliud sub celo/in quo nos oportet saluos
fieri. O nomen dulce. nomē delectabile. nomē p̄fortās
peccatorem: Plane hoc nomē dedit cecis visus. surdis
auditū. cursu claudis. sermonē mutis. vitā mortuis
diaboli potestātē de obsessis corporibus virtus hmōi
noīs effugauit. Merito plane in circūcisione tibi dñe
Jesu impositū est hoc nomē: quoniā ex illa hora iā vere
te Jesum opere indicabas. iam preciosum sanguinez in-
opus nostre redemptiōis effundens/ob nostrā saluari-
onem primicias degustans amare passionis. Attende
igitur aīa fidelis si tanto ab oībus digni⁹ honorandus
est Iesus xp̄s q̄to idigniora p oībus suscepit q̄to amo-
re a te amāndus est/qui p̄cioso sanguine suo te redemit.

Quoniam agnosce anima fidelis quod cum fides Natiuitatis
 Iesu Christi domini nostri ad omnium homi-
 num spectaret salutem / conuenientissimum fuit / ut natiui-
 tas ipsa Christi temporalis vniuerso declararet mundo
 Quamuis enim Israeliticam gentem / et ipsius gentis
 vnam familiam delegisset de qua naturam humanam
 assumeret : noluit tamen intra materne habitationis
 angustias ortus sui latere primordia : sed mox ab om-
 nibus voluit agnosci qui dignatus est omnibus nasci.
 Tribus igitur Magis in regione orientis gentium
 primicijs stella noue claritatis apparuit : que illustrior
 ceteris / lucidiorque syderibus facile in se tuentium oculo-
 rum / animosque conuerteret : ut confestim aduerteretur
 non esse ociosum quod tam insolitum videbatur. Dedit
 ergo aspicientibus intellectum qui prestitit signum / et

quod fecit intelligi/ fecit inquiri/ ⁊ se inueniendū obtu-
 lit requisitus. Consumant igitur Magi desiderium suū
 et ad puerum dñm Iesum xpm eadem stella preeunte
 perueniunt. Adorant in carne verbū/ in infantia sapien-
 tiam/ in infirmitate virtutem/ et in hominis veritate
 deū maiestatis. O q̃ stupenda dignatio inter amplex-
 um genitricis intercludit/ qui celum terramq; cōplecti-
 tur. In sinu matris later qui regnū patris excedit/ per
 simplex officium spirituale reuelatur archanum/ huma-
 nitas cernitur/ ⁊ diuinitas adorat. Exhibuerunt Aurū
 Thus ⁊ Mirram: plus misterijs q̃ in cōsciencijs offe-
 rentes. In Auri munere regia dignitas. in Thus va-
 pore diuina maiestas. ⁊ in mirre specie sepeliendi demō-
 stratur humanitas. Quorū exemplo tu fidelis anima
 offer dño aurum fidei/ pietatis aromata/ castitatis ho-
 locausta. spiritualement quoq; mirrā habe/ que te ita con-
 deat vt ab omni peccati corruptione custodiaris illesa.

O Stupenda plane Saluatoris nostri humilitas: que ab ipso Incarnationis exordio initiata inefabilibus gradibus in augmentum vsq; ad mortem continue se ostendit. Humiliauit enim se in Natiuitate habens se vt pauper. in Circumcisione amplius exhibens se vt pauper et homo peccator. Sed hodie multo amplius habens se vt pauper peccator et seruus homo. Ut pauper quidem in eo qd celi terreque possessor oblacionem pauperum pro se deo offerendam elegit. Ut peccator vero quantum scilicet ad similitudinem in eo qd oblacionibus expiari voluit qui fons puritatis purgationem venerat facere delictorum. Ut vero seruus homo in eo qd ipse qui mundum redimere venerat legaliter redimi voluit. Que omnia ista dei filius non propter se sed propter nos ipsos fecit. Tum vt legem impleret nos a legis onere liberaret. Tum in humilitatis exemplum. Quam admirandum humilitatis exemplum beatissima sua genitrix deuotissime prosecuta licet singulari priuilegio supra legem esset: cuius vterus nesciens virum factus erat templum spiritus sancti: legalibus etiam subdi non refugit institutis. licet ab omni legis subiectione foret liberrima. Vere beata virgo inquit beatus Bernardus | non habes causam nec tibi opus est purificatione. sed nunquid filio tuo opus erat circumcisione. Esto inter mulieres vna earum: nam et filius tuus sic est in numero puerorum. O admirabilis et immensa dei et Domini nostri Iesu Christi et beate semper virginis matris eius humilitas. ipse quidem qui legem dedit legibus decretis non dedignatus est subijci: et qui sine peccato et omni humana concupiscentia conceptus et natus fuerat. quare pollutus et immundus ad templum Domini deferri et ibi cum intemerata genitrice

sua legali hostia voluit purificari. Ecce anima fidelis
 habes in Christo ⁊ in eius gloriosa genitrice multiplex
 humilitatis exemplum / superbie medicamentum / fun-
 damentum virtutum. Quid ergo tumescis homo:
 pellis morticina quo tendis. O sanies fetida quid infla-
 ris: Princeps tuus humilis est / tu superbus. caput
 humile ⁊ membrum superbum. Absit.

Ioseph quid agis: Rem profecto operaris que me
 profundissima admiratione suspendit. Herodem
 timens ne puerum perdat in Egyptum cum puero et
 matre eius fugis. O res stupenda: Nonne puer iste est
 paruulus ille / qui paucos ante dies natus est nobis:
 cuius imperium / vt Propheta sanctus ait / super hume-
 rum eius: deus fortis / pater futuri seculi / princeps pacis
 Almis profecto arbitratus es Herodis potentiam vt

metueres ne paruulū perderet: cui est potestas immen-
sa| maiestas infinita| ⁊ insuperabilis fortitudo. O tu
Deus omnipotens ⁊ clemētissime pater: que necessitas
fuit vt vnigenitus tuus sic fugeret: An non poteras
eum ab Herodis furore tua potentia illesum seruare|
qui ad mandatum habes innumeras legiones angelo-
rum. Audi fidelis anima ⁊ si mirabile hoc tibi videat:
quia iudicia dei inscrutabilis abissus sunt | non tamen
a ratione deuium. Quod enim Ioseph cum puero et
matre in egiptum secedere iussus est: non propter im-
potentiam paruuli | qui insuperabilis est potestatis:
sed prouida dispensatione actum est. Primo quidem:
quia oportebat vt paruulus ille regulam humane natu-
re quam suscepit conseruaret etiam in hac parte. Est
autē commune humane nature in puerili etate consti-
tute fugere potestatem immanem. Secundo vt nobis
exemplum humilitatis preberet. Profunda maximaq;
certe humilitas fuit | non velle dare malum pro malo:
sed dare locum furori persecutoris sui: quem tamē vno
momento perdere poterat et annihilare. Tercio hoc
diuini consilij dispositione actum est in exemplum pre-
cipuum patientie An non patientie exemplū singulare
est | pati se innocentissimum excludi de propria patria
⁊ in ignotam relegati prouinciā. Quarto ita agere
dignatus est puer ille vt ceteris christianis cum necessi-
tas persecutiōis instaret exemplum fugiendi relinque-
ret. Reprehensibile quippe videretur apud sanctos si
fugerent ⁊ ipse eorū magister prius non fugisset. Nam
quod prius ostendit exemplo | postea verbis docuit.
Nam ait: Si vos persecuti fuerint in vna ciuitate fugi-
te in aliam. Quod in Egiptum fugit non suspiceris a
ratione separatum: quoniam hec diuina dispensatione

triplici ratione actum est. Primo quia hec longe ante
predixerat Isaias dicens: Ecce dominus ascendet sup
nubem leuem ⁊ ingreditur in egiptuz. Nubem leuem
carnem appellat ipsius domini: que ideo nubes leuis
dicitur: Quia nullo peccati pondere grauata fuit. Se-
cundo quia in Egypto patriarche ⁊ prophete peregrin-
nati sunt: ideo ipse etiam illuc qui deus est prophetarū
⁊ summus patriarcha peregrinari voluit. Unde adim-
pletum est illud: Ex egypto vocauī filium meū: vt ait
Euangelista. Tercio fugit in Egyptum in figura q̄
eius predicatorēs sancti Apostoli relicturi erant Jude-
am propter incredulitatem ⁊ persecutionem iudeorum
⁊ transaturi in egyptum gentium. Egyptus enim tene-
bre interpretatur: ideo bene per egiptuz gentilis popu-
lus intelligitur qui tenebris infidelitatis et viciozum
erat oppressus. Unde adimpletum est illud Isaie pro-
phete: Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucē
magnam: ⁊ habitantibus in regione mortis lux orta
est eis. Fidelis ergo anima cogita ⁊ cogitando compa-
tere laboribus ⁊ periculis que in hac peregrinatione
durissima pertulit ipse Christus. Plane si consideres
asperitatem viē itineris longitudinem iteratis teneritu-
dinem pueri iuuentutem matris antiquitatez Ioseph
patris putatiui paupertatem ad expensas necessarias
ignotam regionem ad quam se transferebat: vbi nulla
cognatorum aut amicorum solatia inuenire sperabant
inuenies profecto amplissimam compassiōis materiā
Memento ergo verbi Apostoli qui de compaciētiūz
Christo mercede loquens ait ad Ro. viij. Coheredes
autem Christi si tamen compatimur vt simul ⁊ glori-
ficemur.

O Stupenda diuine sapientie dispositio. Ecce qui
 fons est sapientie | verbum dei in excelsis | qui et
 angelos in celis docet | ⁊ in terris vniuersas mentes
 illustrat humanas | in templo duodecennis sedet in
 medio doctorum audiens ⁊ interrogans illos. Quid
 sapientie aut scientie potuit audire quod ab eterno nō
 nouit in quo sunt omnes thesauri sapientie ⁊ scientie
 dei. Quid de lege interrogat qđ ipse vtpote legislator
 ⁊ quem testem ducem ⁊ preceptorem deus pater vniuer
 sis populis dedit: quod ante ab eterno in fonte diuini
 tatis non vidit. Agnosce fidelis anima opera Christi
 ita plena esse sacramentis | secunda mysterijs | vt non
 immerito stupenda sint humanis sensibus. Quamob
 rem non mireris si ingenio tuo ea non comprehendas

Hoc tamen te scire volo | q̄ cum humane salutis causa
diuina sapientia per incarnationis mysterium ad ho-
mines venit | nihil gessit quod non ad nostre salutis |
aut doctrine causam relationem habeat. Unde q̄ duo
decennis in templo in medio doctorum audiens et in-
terrogans illos sedit | prouida dispositione fecit : non
vt ipse que nō nouerat discat : sed tum vt interrogatus
erudiat . Ex vno quippe fonte manat interrogare et
respondere . Tum vt ex eorum responsis cecitatez circa
diuine legis intelligentiam ostenderet | z mirabilis sapi-
entie sue argumentis perfidiam eorum percuteret . Pre-
terea quod in templo | quod loc⁹ est doctrine | in medio
doctorum audiens illos z interrogans sedit | nō vacat
mysterio : quoniam precipuum in hoc humilitatis no-
bis dedit exemplum . Dei quippe virtus et dei sapiētia
eterna diuinitas : que ait : Ego sapientia habito in con-
silijs . ipsa hominem induta ad audiendos homines
venire dignata est : vt hominibus | quamuis summo
ingenio predictis | necessariam discendi verbi formam
prerogaret : ne siquē discipuli veritatis fieri refugerent |
magistri efficerentur erroris . Cura ergo anima fidelis
in tuis studiosis exercitijs huius humilitatis tui salua-
toris formam imitari . Tum : quia humilitatis passib⁹
ad celi culmina cōscenditur : z deus excelsus non super-
bia | sed humilitate attingitur . Tum : quia humilibus
sublimis deus gratiam donat | z paruulis per humili-
tatem diuinitatis sue archana absconsa superbis benigni-
tate sua reuelat .

Non mireris aīa fidelis q̄ dei filius venit ab hoīe
 baptisari: quoniā nō anxīa necessitate abolendī
 alicuius sui peccati hec egit qui peccatū nō fecit: sed pia
 dispensatiōe abluēdi oīs nostri contagionē peccati: qui
 in multis offendim⁹ oēs. Venit quidē baptisari in aq̄s
 ipsarū conditor aquarū: vt nobis qui in iniquitatib⁹ cō-
 cepti ⁊ in delictis sum⁹ generati: secūde natiuitatis que
 per aquam ⁊ spiritū celebrať appetendū insinuaret my-
 sterium: dignat⁹ est lauari aquis Iordanis: vt ad dilu-
 endas nostrorū sordes scelerū: omniū fluenta sc̄tificaret
 aquarū. O admirabile xpī baptisimū vbi purior est fonte
 ille qui mergit⁹: vbi dum susceptū aqua diluit: nō sordi-
 bus inficit⁹: sed benedictionib⁹ honorat⁹: O admirabile
 baptisimū Saluatoris in quo purgant⁹ potius fluēta q̄
 purgent. Nouo inquā sanctificatiōis genere Christus
 nō tam lauat vnda q̄ lota est. Nam ex quo Saluator
 in aquā se mersit ex eo omniū gurgitū meatus: cuncto

rumq; fontium venas in mysterium baptismatis cōse-
 crauit: vt quis vbi in nomine dñi voluerit baptisari nō
 tantuz illud mundi aqua diluit q̃ xpi vnda purificat.
 Saluator ergo ideo baptisari voluit: non vt sibi mūdū
 tiam acquireret: sed vt nobis fluēta mūdaret. Aduer-
 cetē fidelis anima hoc q̃ xps baptisatus spiritūscm̃
 super se descendente vidit z vocem patris confitentem
 se esse filium suum audiuit z celuz apertū vidit: non ita
 intelligas q̃ ante baptismū suū omnia hec filius nō ha-
 beret: sed vt baptismi sacramentū qđ valeret ostēderet.
 Nam idcirco trinitas in baptismo apparuit vt sciret
 vnusquisq; quid in baptismo susciperet. Tunc enī spī-
 ritus sanctū quisq; peccatorū sordib⁹ ablutus accipit vt
 dei filius per adoptionis gratiā esse inceperit: z tunc sibi
 regni celoz ianua aperit z totius celestis patrie z ange-
 loz sanctorū consors efficit̃. Erude ergo anima fidelis
 vt ianuam patrie celestis que tibi est diuinis patefacta
 mysterijs: humanis ipsa tibi nō intercludas illecebris.

Quam stupenda sunt opa tua domine. Ieiunasti bone Iesu quadraginta diebus et quadraginta noctibus: non utiq; a propria necessitate vicia aliqua in te comprimendi: aut ut rebellantem spiritum carnem ieiunij asperitate frenares: quoniam in te sancto sanctorum hec locum non habent nec habere possunt: sed ut carnem innocentem tuam pro nobis ex immensa caritate macerares: et ut exemplum ieiunandi fidelibus preberes atq; instrueres qđ bonum sit ieiunium et qualiter scutum sit aduersus diabolum. Ceterum dulcissime Iesu post celebratum ieiunium: cum infirmitatis nostre in te recepisses esuriem a diabolo te tentari permisisti ea pietatis causa: ut nos instrueres qualiter diaboli tentamenta que in sanctis viris maxime grassantur tuo exemplo atq; doctrina vinceremus. In omnibus enim his nostre salutis ratio est. Tu quidem nobis esuris pro nobis loqueris. nos in te vincimus: quia nos tibi causa pugnandi sumus. Nam quis ambigat vnigenitum patris: cui nulla poterat obuiare creatura: pro nobis inisse certamen. Ergo nunc anime fideles: quia ieiunantis domini victorias recensentes triumphum nostre salutis agnouim⁹: ieiunia nostra religiosi sanctificemus obsequijs. Quid autem est aliud sanctificare ieiunium nisi ieiunij causa sancta velle: iusta facere: et iniqua vitare.

O Exemplum admirandum et imitandum humi-
 litatis tue domine iesu: Magna certe humilitas
 ut homo homini sibi pari pedes lauet: maior q̄ angel⁹
 hominī: maxima q̄ deus hominibus: et supermaxima
 ut tu bone Iesu genuflexo procumbens sanctissimis
 manibus tuis abstergeres pedes eius cuius manus in
 tua traditione nozas esse polluendas. Intuere hinc
 anima fidelis dominum vniuerse creature factorem:
 tremendum iudicem viuorum ⁊ mortuorum ante pedē
 hominis traditoris sui ⁊ pditoris genua incuruantem
 Disce quia mitis est ⁊ humilis corde ⁊ confundere in
 superbia tua et erubescere impacientiam tuam.

Mira plane et stupenda sapientie tue dispositio
 bone Iesu vt per incrementa temporū incremen-
 ta tue dilectionis ostenderes Transiturus quidem ad
 patrem cum tempus tue passionis instaret cenam cum
 apostolis tuis mira caritate affluente celebraſti in qua
 legalibus epulis expletis / et eorum pedibus ablutis me-
 moriam faciens mirabilem tuorum misericordis et mise-
 rator Dominus / sacramentum corporis et sanguinis tui
 summa tractans caritate nobis consecraſti / vt colerem
 iugiter per mysterium quod semel offerebat in precium.
 Unde vt tanti beneficii iugis in nobis memoria perse-
 ueraret / corpus tuum in cibum / et sanguinem tuum in
 potum sub specie panis et vini sumendum fidelibus
 dereliquisti . O clementie magnitudinem . O inau-
 dita dilectio . Bene quidem de te pulchro sermone

euangelista **Joannes** ait: q̄ cum dilexeris tuos v̄sq̄ in
finem: id est v̄sq̄ ad maximum charitatis excessum di-
lexisti/ totum te in eorum dilectionem effundens: **Cor-**
pus in cibum/ sanguinem in potum/ animā in precium
deitatem in beatitudinis gustum. In quo attende fide-
lis anima inestimabilis diuine pietatis sacramentum:
Voluit siquidem eterna sapientia/ que se per visibilia
manifestat/ vt quemadmodum panis est ⁊ refectio an-
gelorum per sue immediatum diuinitatis gustum/ sic
⁊ hominum in hac mortalitatis valle peregrinantium
mediante assumptæ humanitatis sacramento. Propte-
rea quippe carnem assumptam fidelibus in edulium
proposuit/ vt per cibum carnis ad gustum intraretur
diuinitatis. **O** ineffabilis pietatis gratia: Ecce vt pa-
nem angelorum manducaret homo creator angelorū
factus est homo/ vtrosq̄ pascens ⁊ integer manēs. Ille
panis qui seipm̄ dat angelis ad gaudium stabilitatis/
seipsum dat hominibus ad remedium sanitatis: ⁊ qui
est angelorum esca factus est nobis medicina. Ceterū
agnosce fidelis anima q̄ prudenter ipsa diuina sapien-
tia/ ne humana infirmitas cōtactum carnis in assump-
tione horreret/ consueti ⁊ principalis edulij specie illam
velauit ⁊ sic assumendam proposuit/ vt sensus in vno
foueretur ⁊ fides in altero edificaretur. Fouetur enim
sensus in vno dum solita ⁊ cōsuetā percipit: edificatur
autem fides in altero dum in eo quod videt quale sit
quod non videt agnoscit. Proponitur autem species
panis ⁊ vini/ vt doceatur plena ⁊ perfecta refectio esse
in assumptione corporis ⁊ sanguinis **Ch̄isti**/ sicut ipse
testatur dicens: Caro mea vere est cibus ⁊ sanguis me-
us vere est potus. **O** preciosum ⁊ admirandū edulium.
Quid enim hoc conuiuiū preciosius esse potest: aut

maius in quo non carnes vitulorum et hircorum / vt
 olim in lege / sed Christus nobis proponitur sumendus
 verus deus. Quid hoc sacramento mirabilius: in ipso
 namq; panis in corpus et vinum in sanguinem Christi
 substantialiter conuertuntur. Quid enim hoc sacramē
 to salubrius in quo purgantur vicia / virtutes augentur
 et mens omnium carismatum abundantia inpinguat.
 Letare fidelis anima et in huius sacramenti susceptioe
 exultans dulciter decanta: O sacrum conuiuium in
 quo Christus sumitur / recolitur memoria passionis
 eius / mens impletur gratia / et future glorie nobis pig
 nus datur.

Quoniam non miretur et stupeat bone Iesu qualiter
venientibus una cum proditore viris sanguinis
cum gladijs et fustibus et querentibus animam tuam. Ultro
occurristi / omnipotenti brachio tuo terre eos allisisti /
non quidem defensionis causa / sed ut cognosceret humana
presumptio nihil se posse aduersum te / nisi quantum cul-
pa sua exigente permetteret a te. Accedentes ad osculuz
sanctissimi oris tui cruentam bestiam Iudam / non es
aduersatus / sed os in quo dolus inuentus non est / ori
in quo abundauit malicia / dulciter applicuisti : et hoc
benignitatis tue erat dominie / ut omnia illi exhiberes que
prauis cordis pertinaciam emollire potuissent. Nam et
veteris amicitie illum comonuisti dicens. Amice ad quid
venisti : honore sceleris tui cor impium ferire voluisti
cum diceres : Osculo filium hominis tradis. Quis audiat
sine gemitu qualiter in illa hora homicidas tibi manus
iniecerunt / et innocentes manus tuas Iesu bone vinculis
astringentes te agnum mansuetissimum ad instar latronis
traxerunt ad victimam. Sed nec tunc misericordiam tuam
super inimicos tuos distillare sauuus dulcedinis tue christe
cessauit. Nam et mutilatam a discipulo tuo aurem ini-
mici tangens sanasti / ac defensoris tui zelum a lestone
trahentium te compecuisti. O bene maledictus furor. O qui
pertinax quem nec maiestas miraculi / nec pietas beneficii
potuit infringere. Considera etiam fidelis anima quod etiam hoc
quod accedit ad magnitudinem ignominie huius captio-
nis christi quod ab amicis et a discipulis et notis qui exhor-
tabant mori pro eo derelictus est : quoniam tunc discipuli
omnes relicto eo fugierunt timore perterriti / dimittentes eum
sicut latronem duci. ubi adimpletum est illud Job. x. Flori
mei quasi alieni recesserunt a me. et id quod legitur. Omnes ami-
ci mei dereliquerunt me et sperauerunt insidiantes mihi.

DEducant oculi tui fidelis anima fletu liquecat
 spiritus tuus compassionis igne | considerans
 q̄ ignominiose | q̄ turpiter | q̄ crudeliter deductus sit
 Saluator tuus ad Caypham et seniores iudeorum:
 quanta in illorum malignantium concilio a propria
 gente pertulit. Vultum enim illum honorabilem in
 quem angeli prospicere desiderant: qui omnes celos
 adimplet leticia | quem deprecantur omnes diuites ple-
 bis | polluti labij sui sputis inquinauerunt | sacrilegis
 manibus ceciderunt | velo cooperuerunt dominum vni-
 uerse creature tanquam seruum contemptibilem colla-
 phisauerunt. vbi adimpletur est illud Isaie. Vidimus
 eum ⁊ non erat ei species nec decor: quia vultum eius
 iniquorum liuor verberibus fedauerat. Qui tandem
 victus ad Pilatum falsis testimonijs accusatur et

tanq̃ reus mortis petitur crucifigi | coram quo stabat
 Iesus inclinato capite | vultu placito | sermōe raro | voce
 submissa | fixis in terra aspectib⁹ | paratus ad obprobria
 ⁊ ad verbera promptus : quem tandem apprehendens
 Pylatus | vt ait Euangelista | flagellauit : ⁊ milites ple
 ctentes coronā de spinis imposuerunt capiti ei⁹ ⁊ veste
 purpurea circūdederunt eum . Agnosce fidelis anima
 quantiū valeas ⁊ quantiū debeas ⁊ dum tantā redemp
 tionis tue prospicis dignitate ⁊ ip̃a tibi indicito peccan
 di pudores . Ecce pro impio pietas flagellat | pro stulto
 sapientia illudit | pro mendace veritas negat | damnat
 iustitia pro iniquo | misericordia afficitur pro crudeli .

Deficio plane bone Iesu in contemplatione in
 mense charitatis tue | quam humano generi in
 morte tua demonstrasti . Cum enim primi hominis

transgressio intantum labefactasset humanā naturam
z letali vulnere confodisset | vt nullum salutis sue esset
remediū | nulla quoq; spes iustitie | nulla forma sapiētie |
quibus a captiuitate diaboli et eterne mortis pfundo |
humanuz genus erui posset | nisi medicina nobis eueni-
ret de celo. Et quanq; diuine pietati ad reparandū hu-
manum genus ineffabiliter multa suppetere hanc
potissime elegit viam qua ad destruendū opus diaboli
non virtute vteretur potentie | sed ratione iusticie : qm̃
hoc plus boni continebat ad graciā | plus congruentie
ad sapientiam | plus decoris ad gloriā | plus cōmodi
ad salutem. Vnc tu bone Jesu hoc salutifere humane
reparationis complecturus sacramentū | naturā huma-
nam in te suscepisti passibilem | in qua sustinēdo mortez
precium redemptiōis nostre deo patri pro nobis suffi-
cientissime persoluisti. Vteraciter passio tua bone Jesu
vltimum refugiū nostrum fuit singulare remediū | defi-
ciente sapientia | iusticia non sufficiente succumbentib;
meritis illa succurrit. Accepiſſimus plane bone Jesu
modus iste redemptiōis quem elegisti ad placandum
deum | congruentissimus ad curanduz morbum | effica-
cissimus ad trahendū genus humanū | prudentissimus
ad expugnandum humani generis inimicū. O imensa
dei caritas: Commendauit deus plane caritatem suā
in nobis: quoniam cum inimici essemus Christus pro
nobis mortuus est. O q̃ indebita miseratio. O q̃ gra-
tuita z sic probata dilectio. q̃ inopinata dignatio. q̃
stupenda dulcedo regem glorie pro desperatissimo ver-
naculo | immo vermiculo crucifigi. Vix pro iusto quis
mori | z ipse p̃ inimicis z iniustis mortuus est. Respice
fidelis aīa oculo mentali quāto remuneratiōis debito
astringaris Dño patienti: recale sudorem sanguineum

alaparum contumeliā / flagelloꝝ instantiā / spinea
 ferta / crucis angariā / suspendiū patibuli / caput inclina
 tum / oculos languentes / manus transfixas / pedes con
 fossos / latus perforatum / escam fellitam / acida pocula
 spongię / talami ⁊ hisopi obsequiū / sputi ludibria / ictus
 arūdinis / latrones altrinsecos / geniculatiōes irrisorias
 titulum famosuz / sortes vestis / diuisiōes vestimentoz
 Quid plura vilissimū mortis supplicium et probra ne
 phandissima. O q̃ dura ⁊ aspera pro hominib⁹ passus
 es bone Iesu dura verba / duriora verbera / ⁊ durissima ⁊
 horrenda crucis tormenta. Laudent ergo te ⁊ adorent
 cuncti fideles qui per passionem ⁊ mortem tuam de te
 nebiis ad lucem / de morte ad vitam / de corruptione ad
 incorruptionem / de exilio ad patriam / de luce ad gaudi
 um vocati sunt.

Non te pretereat anima fidelis cōtemplari z' con-
templando condolere vīgini glōriose cuius ani-
mam gladius passionis eius acerbissime confoderat.
Cogita qualiter cū fuisset filium suum intuita pugnis
percuti | alapis cedi | spinis coronari | commota sunt
omnia viscera eius z' defecit spiritus eius : z' non erat
vox neq; sensus . Memorare preterea deuota anima
qualiter preconē clamante | z' Plato imperante | cum
filius eius baiulans sibi crucez ad supplicium traheret
z' factus esset concursus populorum post ipsum : quoz
alii illudentes irridebant ei : alij proiciebant lutum et
funum z' alias immunditias super caput eius icū quan-
to dolore sequebatur eum mestissima mater eius cum
mulieribus que secute fuerunt eum a galilea ministran-
tes ei a quibus velut mortua tenebatur z' sustentabatur
quousq; peruentus est ad locum vbi crucifixus est ante
eam . O q̄ inexplicabili dolore vexabatur in mente vi-
dens dominum z' filium suum in cruce pendentem et
morte turpissima morientem . Unde ait Euangelista
Stabat iuxta crucem Iesu mater eius . Unde vt ait
Augustinus plorans dicebat : Videbam morientem
quem diligit anima mea z' tota liquefiebam pre doloris
angustia flebam dicendo z' dicebam plorando : fili mi
fili mi ve mihi . Quis dabit mihi vt ego moriar pro te .
O misera quid faciam moritur filius | cur secum non
mouit hec mestissima mater : fili mi | fili mi amor vnice
fili mi noli me derelinquere post te : trabe me ad teipm
perimat ista tua genitrix . O mors misera noli mihi
parcere tu sola pre cunctis places : exargera vires | truci-
da matrem cum filio : fili dulcor vnice | singulare gaudi-
um vite mee z' anime mee omne solacium | fac vt ipsa
que ad mortem te genui nunc moriar . O fili cognosce

miseram! exaudi matrem desolatam! exaudi me obsecro
 ⁊ in tuo me suscipe patibulo | vt qui vna carne viuunt
 vna morte transeant. O vere nate tu mihi pater! tu mihi
 mater! tu mihi sponsus! tu mihi filius! tu mihi omnia
 eras: Nunc orbor patre | viduor sponso | desolor prole
 omnia perdo. O fili quid faciam ve mihi | ve mihi fili!
 nescio quid faciam | quo vadam charissime | vbi me ver-
 tam dulcissime. Et huiusmodi verba multa doloribus
 plena profecuta creditur.

Quia dignationis tue gratia bone Iesu: poteras
 solo voluntatis tue imperio ad inferos non de-
 scendendo eripere eos qui in tenebris illuc tenebantur
 captiui | sed pietate ineffabili que tua charitate tractus
 illinc descendere dignatus es | vt his qui in tenebris ⁊ in
 umbra mortis per longa tempora sederant | splendida

luce tua perfunderes sicut in natiuitate tua his qui
erant in terris lux tue claritatis infulsit. Tum vt etiaꝫ
apud inferos tuam demonstrares potentiam. Vnde
Ioannes in Apocalip. Angelum te scribit descende[n]te[m]
de celo habentem clauem abyssi ⁊ catenam magnam
in manu sua: qui apprehendens draconem serpentem
antiquu[m] qui est diabolus ⁊ sathanas / ligauit eum per
annos plurimos. Tum vt antiquo humani generis
hoste iam tua morte deuicto ⁊ mortis principe tua po-
testate ligato portis inferni ferreis cōfractis / captiuos
eius a vinculis dampnationis eriperes. Considera de-
uote fidelis aia qualem Christus ad profunda inferno-
rum descendens cum tenebrarum terminu[m] quasi quida[m]
depredator splendidus terribilis attigisset / aspicientes
in eum impie atq; tartaree legiones terrote ac tremētes
inquirere ceperunt dicentes: Vnde iste est tam fortis?
tam splendidus / tam preclarus / tamq; terribilis: Nun-
dus ille qui nobis subdit? fuit semperq; nostris vsibus
mortis tributa persoluit nunq; nobis talem mortuum
misit / nunquam talia inferis munera destinauit Quis
ergo est iste qui sic intrepidus nostros fines ingredit?
⁊ non solum nostra supplicia non veretur / insuper ⁊ ali-
os de nostris vinculis absoluit. tenebras ipse suo splen-
dore fugat. omnes carceres fregit. captiuos eiecit. liga-
tos soluit. luctus eorum in gaudium commutauit.
Attende preterea fidelis anima qualiter post illas cru-
delium infernalium voces sine aliqua mora ad imperi-
um domini ⁊ Saluatoris nostri omnes ferrei cōfracti
sunt vectes. ⁊ ecce subito innumerabiles sanctoru[m] populi
qui tenebant in morte captiui Saluatoris sui genibus
aduoluti lachrymabili eum obsecratione deposcunt di-
centes: Aduenisti que desiderātes quotidie sperabam?

Aduenisti quem nobis venturum lex nuntiauerat et
 prophete. Aduenisti donans in carne uiuens indulgen-
 tiam peccatoribus mundi | solue defunctos captiuos
 inferni. Descendisti pro nobis ad inferos : noli nobis
 deesse cum fueris reuersus ad superos. posuisti titulum
 glorie in celo : pone signū victorie in inferno. Cōsidera
 demum anima fidelis qualiter post auditas preces :
 post compositas leges | post diuersos alta voragine
 tortores Saluator noster ab inferis laureatus exiuit :
 sed et leta cum pīncipe omnis beatorū toga processit.
 Quod Propheta scītus a longe videns ait : Tu quoq;
 in sanguine testamēti vinctos eduxisti de lacu. Omis
 ergo per totū mundū catholica gratulet̃ ecclesia : quia
 Christus dñs rex profecto fortissimus mortis p̃fractis
 viribus : pede cōculcans tartara soluit a pena miseros.

Decuit plane bone Iesu vt a mortuis resurgeres
gloriosus ac immortalis: non tantum ad disci-
pulorum tuorum quibus mors tua plurimum doloris
intulit atq; meritis consolationem: verum etiam ad
diuine commendationem iustitie: ad quam cum perti-
neat eos qui se propter deum humiliauerunt exaltare:
iustissimum fuit vt tu qui propter charitatem & obedi-
entiam te vsque ad mortem humiliasti | gloriosa resur-
rectione venires exaltandus. Decuit insuper propter
roborandam fidem nostram que plurimum per tuam
firmata est resurrectione. Sane si tu bone Iesu a mor-
tuis non resurrexisses | vt argumentatur Apostolus:
vana reddita esset predicatio nostra: et inanis fides
nostra. Congruit etiam ad spem nostram subleuandā
quoniam te capite nostro et duce resurgente | nos tui
corporis membra resurrecturos non dubitam⁹. Plane
ergo resurrectio tua bone Iesu nostra festiuitas fuit:
quia nos ad immortalitatem reduxit. Fuit etiam an-
gelorum festiuitas: quia nos reuocando ad celestia
numerus eorum impleuit. O solennitas veneranda
qua Christus a mortuis resurrexit | potestas diaboli
cecidit | tartarea sunt inferni vincula resoluta | cirogra-
phum antique preuaricationis extinctum | et aculeus
moris attritus | nobisq; future resurrectionis spes con-
firmata est. Tu ergo anima fidelis si vere cuz Christo
resurrexisti que sursum tibi querēda sunt: vbi Christus
est in dextera dei que sursum sunt sapias non que super
terram | vt quemadmodū Christus surrexit a mortuis
ita et tu in nouitate vite ambules.

Ineffabilem pfecto dilectionis affectum ad spon-
 sam suam sanctam ecclesiam demonstrauit Sal-
 uator noster: quia cum presentiam suam subtracturus
 esset ecclesie sue ne eam desolaret sine pastore ac rectore
 qui visibiliter cum ea conuersaretur relinquere videret
 omnium ouium suarum curam vni scilicet beato Pe-
 tro commendaui qui loco sui totius gregis dominici
 curam gereret. Vnde ante ascensionem eius ad celum
 Petro inquit: Symon Ioannis diligis me plus his.
 Et respondenti Petro: Tu scis domine quia amo te.
 subdit Christus: Pasce oues meas. Super quo verbo
 Chrysostomus ita loquitur: Petrus a filio super omne
 quod est filij potestatem accepit: non vt Moyses in
 gente vna: sed in vniuerso orbe dicente domino: Pasce
 oues meas: inter oues illas et istas non distinguens.

Et beatus Bernardus libro de consideratione ad Eugenium papam ista ad propositum inquit: Tu es cui tradite sunt clauēs regni celorum / cui oues credite sunt Sunt quidem ⁊ alij celi ianitores ⁊ gregum pastores sed tu tanto gloriosius quanto differentius vtrunq; pre ceteris hereditasti. Nābent alij assignatos greges singuli singulos / tibi vnīuersi crediti sunt / vnus vnī. Nec modo ouium omnium / sed et pastorum tu vnus omnium pastor. Vnde id probem queris. ex verbo Domini: cui non dico episcoporum / sed etiam apostolorum sic absolute ⁊ indistincte tote commissæ sunt oues Si me inquit amas / pasce oues meas: quas illius vel illius populi ciuitatis aut regionis aut certe regni. oues inquit meas. Cui non planum non designasse aliquas: sed assignasse omnes. Nihil excipitur vbi distinguitur nihil. Et forte presentes ceteri apostoli erāt cum committens vnī ecclesiam vnītatem omnib; commendaret in vno grege / in vno pastore / secundum illud Vna est columba mea ⁊c. Hac ratione vt dicit beatus Cerillus: Romano pontifici qui beatissimo Petro succedit / omnes iure diuino caput inclināt ⁊ primates mundi tanquā domino Iesu Christo obediunt. Nunc fidelis anima distinctum est necessitate salutis esse: subesse Romano pontifici: nec poterit nominari inter oues Christi: aut dici Christianus qui dixerit se non esse sub tutela Romani pontificis.

Quonuenientissimū fuit bone Zesu vt a mortuis in
 vitam imortalem atq; incorruptibiles resurgeres
 in celum / quod incorruptibilis locus est ⁊ mansio con-
 grua immortalū / assumptam humanitatis naturam
 gloriose sublimares ⁊ tanto altius sup celos / quāto pre
 ceteris creaturis illā tue bonitatis participem feceris.
 Congruebat insup hoc ad perficiendaz fidei nostre de
 te integritatez. Dicebat quidez vt postq; te dñm omni
 um que sunt in terra / in mari / in inferno probaueras: te
 aeris ⁊ celoz dominū comprobares vt iam tibi merito
 deberetur: vt in nōmine tuo omne genu flectat / celestiū
 terrestrium / ⁊ infernoz : ⁊ omnis lingua confiteatur:
 q; tu es in gloria ⁊ dextera patris. Decuit p̄terea bone
 Zesu vt in celū gloriosus ascēderes vt nos in possessio-
 nem induceres celi quā nobis p̄cioso sanguine tuo eme-
 ras. O q̄ merito exultandū est nobis in hac die in qua

non solum paradisi possessores facti sum? / sed summa
 celoz penetrauimus / ampliora recepturi per suam ineffa-
 bilem gloriam q̄ per diaboli perdideramus inuidiam:
 quia quos diabolus a primi habitaculi felicitate deiecit
 hos filius dei sibi incorporatos super oēs ordines ange-
 loz ad dei patris dexteram collocauit. Nec pretereat
 contemplatiōez tuā fidelis anima q̄ potenter q̄ nullo
 fultus auxilio / sed gradiēs in multitudine fortitudinis
 sue: z q̄ festine iubilantib⁹ angelis ipse Saluator noster
 ascenderit. Ascendente enī eo pauet celū / mirant⁹ astral-
 tube sonāt / z letis imiscet blanda modulamīa choris
Exulta ergo fidelis aīa gaudio speciali z digna apud
 Deum gratiaz actione letabunda z liberos cordis ocu-
 los ad illam altitudinem ad quam Christus ascendit
 z permanet / erigens post illuz fidei passibus et amoris
 ascendere z sequi omni tua virtute contende.

Spectabat plane ad tue amplitudinez glorie bone
Jesu: vt post gloriosum de antiquo hoste trium-
phum ⁊ postquam tu domine deus virtutum / thronū
glorie tue conscenderes magnificentiā tuam / donoz
⁊ graciā largā profusione fidelibus demonstrares
Et ita conuenientissime actum est vt ascenderes in al-
tum captiuam duceres captiuitatez dona dares homi-
nibus. Sed que dona spiritum scilicet sanctum tale
donum quale tu es. Magna certe est misericordia tua
domine Jezu. das enī donum equale tibi / cū hodierna
die spiritum sanctum in filios adoptionis effuderis.
Ideo autem scriptura pluraliter loquitur / q̄ dona ho-
minibus dederis: quoniam cum spiritu sancto plura
dona infunduntur. Sanctus enim spiritus a throno
glorie tue in specie ignis repentino sonitu descendens
cum splendore veritatis venit / cum ardore caritatis /
cum dulcedine gaudij spiritualis / cum pulchritudine
virtutum / cum thesauro graciā / cum omnium sci-
entia linguarum. Ab hac enim plane die tuba angelice
predicationis intonuit. Ab hoc die imbres carismatuz
flūia benedictionum / omne desertū ⁊ vniuersa ardua
irrigarunt: quoniam ad renouandā faciē terre spi-
ritus dei ferebatur super aquas ⁊ ad veteres tenebras
abijciendas noue lucis fulgura coruscabāt. Perfudisti
quippe hodie apostolos tuos igne spiritus sancti quasi
vive lucis fonte vt ipsi postmodū vniuersum mūdum
quasi duodecim solis radij ac totidem lampades veri-
tatis illuminarent ⁊ inebriati nouo vīno repleant atq;
irrigēt saucia corda omniū populoz. Prepara ergo te
anima fidelis ad tam preciosa spiritus sancti dona per-
cipienda ad que tanto proculdubio rāto capacioꝝ effu-
cieris quanto ab amore te absolueris terrenoz.

Ipsa plane imensa tue largitatis beneficia dulcis
 Jesu in divinissimo Eucharistie sacramento exhibita
 populo christiano que inextimabiles ei pferunt digni-
 tatez clara luce ostendunt quod digne quod conuenienter et iuste
 deuotiori conueniat fidelium huius tam salutiferi sacramenti
 institutionem speciali quadam solennitate recolere ut de
 tam singulari et salubri beneficio debite exoluantur omni
 potenti deo gratiarum actiones: attento quoque dominice cene
 tempore quando hoc sacramentum noscitur institutum propter
 occupationem religiosam circa dominice passionis officium
 minime hec solennitas celebrari potuerit. In hac ergo
 die quantum potes tantum gaude o fidelis anima sit laus ple-
 na sit sonora sit iocunda sit decora mentis iubilatio.
 Dies enim sollemnis agitur in qua tanti sacramenti recolitur
 institutio Pange ergo fidelis anima gloriosi corporis
 mysterium sanguinisque preciosi quem in mundi precium
 fructus ventris generosi rex effudit gentium.

Attende bene precor te o anima fidelis / q̄ licet
 summe ⁊ increate trinitatis / patris ⁊ filij ⁊ sp̄i
 r̄s sancti ineffabile atq; incōprehensibile sit sacramentū.
 Unde de generatiōe filij sanctus Propheta loquēs ait
 Generationem eius quis enarrabit. Nihilominus di
 uina prouidentia ita salubriter actum est vr plurima
 sint tibi data : per que ad aliquantulam illius summe
 sancte trinitatis noticiam manuduci possis. Primum
 est ipsa creaturarum vniuersitas : in quibus sancte tri
 nitatis vestigiū manifeste relucet. Que .H. arte
 diuina facta sunt / ⁊ vnitatem quandam in se ostendūt
 ⁊ speciem ⁊ ordinem. Nam quodcunq; horū creatorū
 ⁊ vnum aliquid est / ⁊ aliqua specie formatur / ⁊ ordinē
 aliquem tenet. Et ita in singulis creaturis vestigiū
 relucet trinitatis / in qua summa origo est omnium
 rerū ⁊ p̄fectissima pulchritudo ⁊ beatissima delectatio

Summa autem origo intelligitur deus pater / a quo
sunt oīa ⁊ a quo est filius ⁊ spiritussanctus. Perfectissi-
ma pulchritudo intelligitur filius. beatissima dilectio
intelligitur spiritussanctus. Occurrit secundo loco cre-
atura rationalis: que cū ad similitudinem deitatis for-
mata sit / proculdubio ad ipsaz sanctā trinitatem plenī⁹
cognoscendam excellentius manuducit. Ecce q̄ in ra-
tionali creatura mens meminit sui intelligit se / diligit
se. que si cernimus / cernimus trinitatem: non quidem
deum / sed imaginē dei. hic enī quedā apparet trinitas
scilicet memorie / intelligētie / ⁊ amoris: que tria nō sunt
tres vite / sed vna vita / vna essentia. Ipsa mens parens
est / ⁊ noticia eius quasi proles. Mens enim cū se cogno-
scit / noticiam sui gignit ⁊ sola est parens sue noticie.
Tertius est amor qui de ipsa mente ⁊ noticia pcedit:
que cōsiderans fidelis anima ⁊ illam vnā essentiam in
qua sunt / extendit se ad contemplationem creatoris et
videt vnitatem in trinitate ⁊ trinitatem in vnitare. in
qua contemplatione diuina illustratiōe adiuta appre-
hendit q̄ in illa sancta trinitate vnus est deus pater q̄
solus essentialiter de seipso vnū solum filium genuit / ⁊
vnus filius qui de vno patre solus essentialiter est et
tertius spiritussanctus qui solus essentialiter a patre
filioq̄ procedit. Tercio loco ad noticiāz sc̄e trinitatis
manuducitur in scripturis diuinis per expressionem
propriorū nominorū. Inquit enī scriptura sacra: Tres
sunt qui testimonium dant in celo: pater / verbum et
spiritussanctus. ⁊ hi tres vnū sunt quo manuducimur
per figuras scripturarū vt per p̄ntem figurā hic positā
vbi in trium iuuenū figura trinus ⁊ vn⁹ deus apparuit
Abrahe qm̄ tres vidit ⁊ vnum adorauit. Plane nisi ibi
deū intelligeret nō eum adoraret: qđ soli deo conuenit

Et nisi vnicum solum intelligeret non vnū sed plures
adoraret. Cum ergo tres vidēs vnū adoraret in figura
trium iuuenū vnum deum in trinitate adorandū intel
lexit. Verū quoniā incōprehensibile est scē trinitatis
mysteriū. eius quippe fulgore oculus animi reuerberat
vincitur amplitudine | obruitur imensitate | confundit
capacitate: noli fidelis aia velle alicuius tante maiesta
tis gloriā perscrutari. Quoniā vt ait sapiēs Salomon
scrutator maiestatis opprimeť a gloria. Cum ergo in
quirere de ea sit peruersa curiositas. tenere autem sicut
mater ecclia tenet fides et securitas: crede ⁊ firmissime
tene cū sancta matre ecclia sanctā trinitatem | scz patres
⁊ filiū ⁊ spīritum sanctū vnum deū omnipotentē | vni⁹
substantie | vnius essentie | vnius potentie | creatorem et
rectorem omnium creaturaz: a quo omnia | per quem
omnia | in quo omnia: ipsi gloria in secula.

S. Dominicus.

Helix vitis de cuius surculo tantū germen redun-
dat seculo | celi vinum propinans populo vitali
poculo ex vbertate palmitum mundi iam cinxit ambi-
tum. Bene vitis gloriosus patriarcha Dominicus di-
citur. Tum quia a celesti agricola in ecclie vinea mira
prouidentia in salutem hominum plantatus totius
sanctitatis exemplar illustre factus mire sanctitatis
redolentissimos flores spirauit et fructus suauissimos
copiosa largitate profudit. Tum quia preclarissimum
predicatorum ordinem fundauit | qui admirabili sancte
predicationis odore serpentes de vinea domini scilicet
hereticos sepissime effugauit et irrefragabili splendore
doctrine errores varios atq; hereses viriliter ppulsauit
z confutauit. Hinc ecclesia in ei⁹ sollemnitate cantat
hymnum: Aue letitie dulci productū cantico noster
depremat hodie chorus sancto Dominico. Uergenti
mundi vespere nouum sidus exoritur | z clausis culpe
carcere preco salutis mittitur | doctrinam evangelicam
spargens per orbis cardinem | pestem fugat hereticam
nouum producens ordinem. Hic est fons ille modicus
crescens in flumen maximum | qui mundo iam mirific⁹
potum largitur optimū. O virum ineffabilez z totius
sanctitatis speculum singulare | de cuius vitis vbertate
tot viri sanctitate insignes | dignitate preclari | religiōe
celebres | quorū aliqui iam sanctorū cathologo ascripti
sunt | alij in omni genere doctrinarum doctissimi pro-
dierunt | per quos diuina prouidentia ecclesiam suam
sanctam aqua sapientie rigat | expositionib⁹ scripturarū
illustrat : z doctrinarum varietate reficit z fecundat.
Nunc ergo sanctissimum patrem confessoze eximium
predicatorū ducem z caput egregium vita et doctrina
z miraculis gloriosum | deo acceptissimūz aduocatum

habere studeamus cantantes cum ecclesia ⁊ dicentes:
 O lumen ecclesie doctor veritatis | rosa patientie | ebur
 castitatis | aqua sapientie propinasti gratis | predicator
 gratie iunge nos beatis.

Gloriosus ⁊ mirabilis in sancto Sixto apparui.
 Iste bone Iesu dum ei ⁊ in confessione inconcussas
 dei virtutem ⁊ in passione gloriosam victoriam contu-
 listi. O pastor eximie | basis firmitatis | adamas constan-
 tie | doctus puritatis | Sixte fons clementie | rivus largi-
 ratis | militantem me in acie sub titulo tue sanctitatis:
 post cursum presentis vite iunge cum beatis.

Firmissime credimus Domine Iesu q̄ tu qui de
honorandis parentibus legem hominibus tradi
disti gloriosam matrem tuam in eius assumptione ita
omnimoda in corpore ⁊ anima illustraveris gloria et
honore sublimaveris / vt nulla mortalis lingua valeat
exprimere. Quis enī cogitare sufficiat q̄ honorabiliter
hodie regina mundi processerit / quanto deuotionis
affectu tota in eius occurſu celeſtium legionum prodie
rit multitudo / quantis ad thronum glorie canticis ſit
deducta / q̄ placido vultu / q̄ serena facie / q̄ diuinis am
plexibus a filio ſit ſuſcepta et ſuper omnem creaturam
exaltata. Glorificemus ergo virginem quam hodie
paradiſus excepit gaudens / quam angeli cuſ laudibus
proſequuntur / quam apoſtolorum chorus veneratur /
quam martyres candidati beatificant / quam ſanctorū
confessorum incolatus concelebrat numerus / cui hodie

sanctarum virginum cum suis palmis inuicticibus
 exultans occurrit exercitus : quoniam hec est per quam
 omnis maledictio soluta est ⁊ celestis benedictio in totū
 venit mundum. Elama ergo fidelis anima: O Maria
 stella maris dignitate singularis in supremo sita poli
 nos comenda tue proli vt tecum letemur in gloria.

Si iuxta sapientez bone Jesu in multitudine popu
 li dignitas regis ⁊ in paucitate plebis ignominia
 principis. Mirabilis plane atq; ineffabilis glorie tue
 splendet celsitudo cui milia milium ministrat ⁊ decies
 centena milia assistunt angeloz. Non parum preterea
 nobis splendidior fuit tue celsitudinis gloria nobilitate
 ipsa tibi ministrantium angeloz: quoruz nobilitas q̃
 clara sit tam sublimitate nature ⁊ excellencie perspicaci
 tate q̃ gloria ministerij ⁊ quāq; pulchre disponente tua

diuina sapientia triplici Terarchia nouemq; ordinibus
distincta sunt ⁊ admirabili officiorum varietate distri-
buti solus ipse eorum conditor bene nosti. Nos autem
beatissimos celestes spiritus recolendos ⁊ venerandos
merito sancta suscepit ecclesia. Tum quia circa totius
vniuersitatis creaturarum regimen diuine providentie
diligentissimi sunt executores. Tum eo maxime: quia
ad ministerium humane salutis deputari sedula dili-
gentia illam sollicitant ⁊ maxime cum caritate procu-
rant. Omnes quidem dicente Apostolo Paulo sunt
administratores spiritus in ministerium missi propter
eos qui hereditatem capiunt salutis. Attende igitur
anima fidelis quanto deuotionis affectu teneamur
beatis angelis gratiarum actiones debitis laudibus
persolvere quorum tanta erga genus humanum sunt
caritatis beneficia.

Mirabilis plane domine Iesu in scriptis tuis quibus
tam maximum est bonum quod eis preparasti
ut fide non capiatur | non attingatur spe | non compre-
hendatur caritate | desideria et vota omnia transgrediatur
acquiri potest | extimari non potest. Que enim lingua
aut quis intellectus capere sufficit quante sint superne
felicitatis ab eterno preparata gaudia sanctis tuis.
Plane nec oculus vidit | nec auris audiuit | nec in cor
hominis ascendit | quanta claritas | quanta suauitas et
quanta iocunditas est in illa visione qua sancti vident
te facie ad faciem. O deus magne qui erunt oculi qui
te videbunt quod sani quod decori quod valentes quod clari quod con-
stantes quod sereni quam beati. O quod spectabilis illa celorum
solempnitas que non annuis sed continuis gaudijs
inclarefcit ubi lumen videtur in lumine et ipsius trinita-
tis substantia beatjs oculo ad oculum aperitur | ibi
cognoscitur gignentis genitricis in procedente ratio sem-
piterna | que hic credi potest comprehendere non potest.
Illis regina virtutum ac virginum virginibus innu-
meris comitata mansiones perambulat angelorum.
ibi numerosus angelorum exercitus sacratis diuisioni-
bus insplendescit et voluntario delectatur obsequio non
velat sed reuelat domini maiestatem. Illic patriarcharum
electio primitiua reuerenda societas prophetarum | glorio-
sus apostolorum chorus | purpurea martyrum multitudo
congregatio florida confessorum | candidissima virginum
turma | monachorum numerus infinitus. Sedet in
medio dominus virtutum et de refusione sue glorie inebriat
intuentes. Inebriabuntur ab ubertate domus tue.
Beati qui habitant in domo tua domine | ibi segura pax
requies voluptuosa | vita perpetua | sapientia mentis |
agilitas corporis | cordis illuminatio | sicut omnium

letantium hominum habitatio est in te ciuitas dei. Et
 in plateis tuis vox exultationis dulcoribus modulis
 innotatur. Sancte autem et iuste decretum est ut hac
 die sanctorum omnium celebris habeatur festiuitas ut
 quicquid humana fragilitas per ignorantiam vel ne-
 gligentiam vel per occupationem rei familiaris in so-
 lempnitatibus sanctorum minus debite peregrisset in
 hac sancta obseruatione soluat. O quam reuerenda so-
 lempnitas hodierna in qua sanctis omnibus honores
 communiter exhibemus. O quam dextere mutatio glo-
 riosa quo templum cunctis ydolis dedicatum sanctorum
 omnium cultui hodie consecratur Ora ergo confidenter
 fidelis anima in hac sacra die: quoniam indubitanter
 sperare potes obtinere quod petis ubi tot apud diuinam
 maiestatem pro te interuenerunt milia milium intercessorum.

Sanctum quidem propositum et ex caritatis fonte
emanans quo sancta mater ecclesia statuit omnium
fidelium defunctorum generalem fieri commemorationem
Tum ut communi una commotione ad mortis inuitare
mur meditationem. maxime cum Platonis sententia sit
omnium sapientium vitae meditatione mortis. Debemus
ergo et nos premeditari quid aliquando fuerimus : et quid
aliquando futuri sumus : et quod velimus nolimus abesse
longius non potest. Quod utilis est meditatio mortis :
Memento mortis tue et in eternum non peccabis. qui se
quotidie meditatatur mortuum contemnit presentia et ad
futura festinat. Fit praeterea huius generalis defunctorum
commemoratio ut generalibus suffragiorum beneficiis ad-
iuvantur mortui qui specialibus opitulari non valent quae
suffragiorum beneficia quis non pro quibus fiunt omnibus
prosent / sed his tantum qui dum viverent meruerunt ut
prosent. Nihilominus quod non discernimus qui sint / opor-
tet pro regeneratis omnibus facere ut nullus eorum preter-
mitteretur ad quem huius suffragia possint et debeant
peruenire. Melius enim supererunt ista quibus non obsunt
non prosunt quam eis deerunt quibus prosunt. Non est autem
dubitandum orationibus sanctae matris ecclesiae et sacrificio
salutari et elemosynis quae pro eorum spiritibus erogantur
mortuos adiuvant / eos scilicet qui ita vixerunt ante mortem
ut possint haec utilia esse post mortem. Attende ergo anima
fidelis quod sancta et salubris sit cogitatio pro defunctis
exorare ut a peccatis solvantur. Stude ergo fideles de-
functos in tuis orationibus continue habere recommissos.

¶ Finis.

Impressum Rome per Magistrum Stephanum
Planck de Patavia : Anno domini . M. cccc.
xcviij. die vero . xxj. Mensis Augusti .

27m

27/12/11

